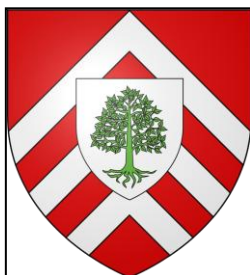

BORGERHOUT

Borgerhout is vandaag een district van de stad Antwerpen met 46.000 inwoners, dat grenst aan diverse Antwerpse wijken waaronder Zurenborg, Antwerpen-Noord en het statiekwartier. Extramuros grenst Borgerhout aan de districten Berchem en Deurne. Borgerhout werd voor het eerst vermeld in een charter van 1214 als "Borgerholt" naam die vermoedelijk verwijst naar de bosrijke begroeiing. Het was in de middeleeuwen niet meer dan een landelijk gehucht dat zowel bestuurlijk als kerkelijk van Deurne afhing.

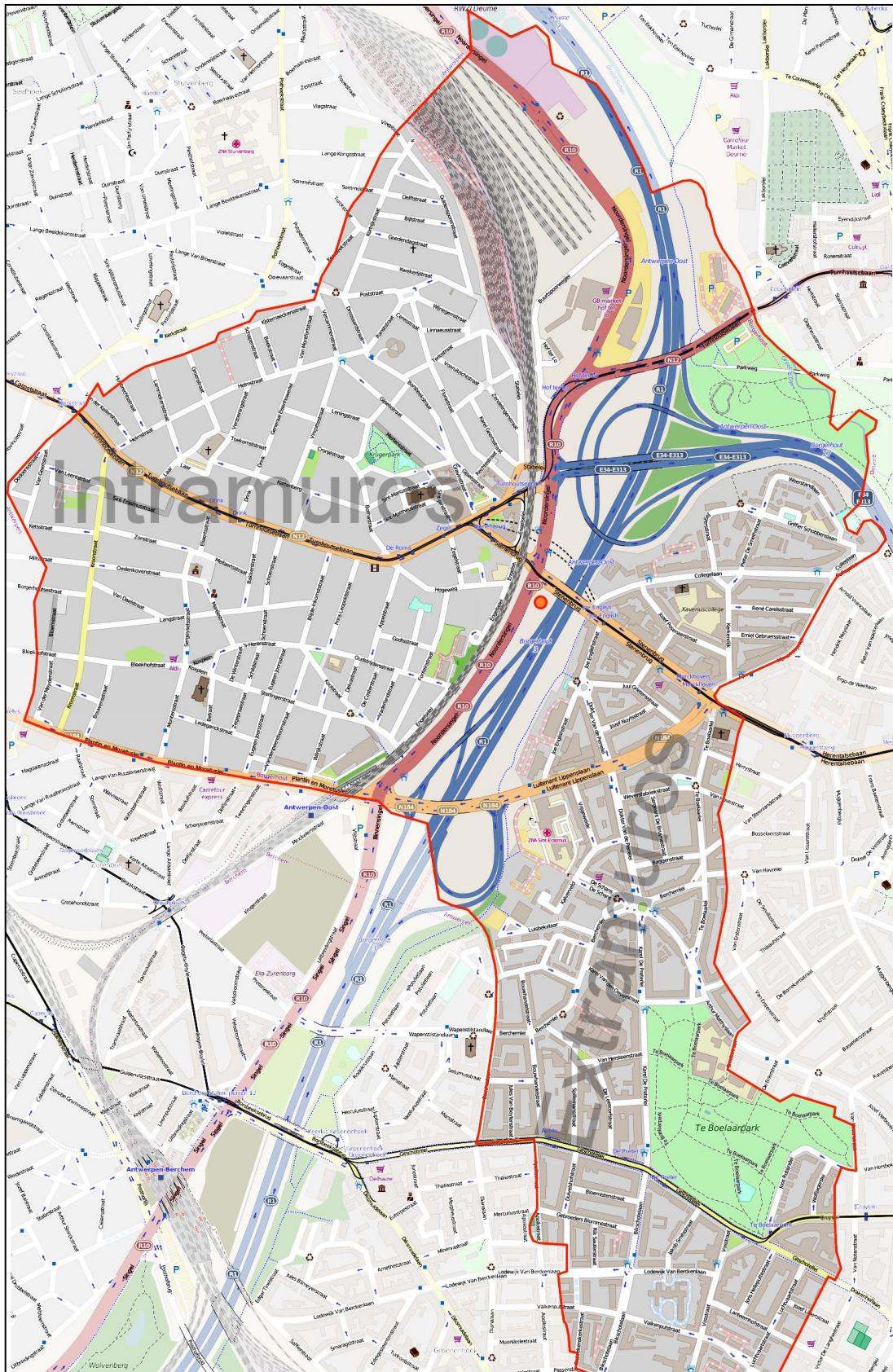
Vanaf de 16e eeuw kreeg Borgerhout een eigen karakter doordat handelaars zich vestigden langs de banen Antwerpen-Turnhout en Antwerpen-Herentals. Borgerhout richtte zich economisch meer op Antwerpen dan op Deurne. Deze vervreemding van Deurne vermeerderde later nog door toenemende industrialisatie. Bij de oprichting van de gemeenten in 1795 bleven Deurne en Borgerhout nog samen een gemeente vormen onder de naam *Deurne-Borgerhout* maar in 1836 was de splitsing een feit.

Kaart van Ferraris 1777 (Oostenrijks Nederland)

In 1824 telde Borgerhout amper 2.000 inwoners; tegen het einde van de 19de eeuw waren dat er al bijna 30.000. Die groei startte met de bouw van de nieuwe vestinggordel rond Antwerpen die honderden arbeiders uit de Kempen aantrok. Met de aanleg van de vestinggordel tussen 1859 en 1864 verloor Borgerhout ruim 20% van haar bouwgrond en het tekort veroorzaakte ongeordende en willekeurige verkavelingen. Daarenboven moesten smalle wegen en straten met veel hoeken en kanten de inname van de stad door de vijand bemoeilijken. Dit had tot gevolg dat de wijk snel een armoedige achterbuurt werd, vooral ten zuiden van de Turnhoutsebaan.

De bouw van de vestiginggordel had ook tot gevolg dat Borgerhout in twee delen werd gesplitst : **Intramuros en extramuros.**

INTRAMUROS

In de 19e eeuw ontwikkelde Borgerhout zich vooral als een nijverheidsgemeente. Intramuros ontstond een bloeiend handelscentrum langs de Turnhoutsebaan. Borgerhout vergroeide intramuros volledig met de stad Antwerpen.

Vanaf het einde van de 19e eeuw verdween de industrie grotendeels en werd Borgerhout vooral een woongemeente.

Dit ging gepaard met een enorme bevolkingstoename die een hoogtepunt bereikte in 1931 toen Borgerhout 56.570 inwoners telde. Na het einde van de Tweede Wereldoorlog was er een sterke daling van de bevolking door emigratie naar de verder gelegen en groenere randgemeenten rond Antwerpen.

Op 1 januari 1983 werd Borgerhout opgenomen bij de fusiestad Antwerpen.

Vandaag, zoals vermeld, telt Borgerhout 46.000 inwoners met meer dan honderd verschillende nationaliteiten.

Deze multiculturaliteit merkt men o.m. op in de *Turnhoutsebaan* met haar mix van winkels, die dwars door Borgerhout loopt. Borgerhout wordt soms, met een min of meer misprijzende connotatie, 'Borgerokko' genoemd, verwijzend naar het grote aantal inwoners van buitenlandse, vooral Marokkaanse oorsprong. Maar in Borgerhout tracht men mensen uit verschillende culturen, armen en niet armen, jongeren en minder jongeren samen te brengen in het raam van verschillende socioculturele en sportieve activiteiten.

EXTRAMUROS

Het gedeelte *extramuros* is meer residentiële en gegroeid rond de weg naar Herentals. De bevolking extramuros is gemiddeld ouder, traditioneler en rijker. Extramuros is kleiner en groener en heeft een lagere bevolkingsdichtheid. Hier bevindt zich ook **het Te Boelaerpark**.

Den Bougie

In 1853 werd er midden in Borgerhout een kaarsenfabriek, "de Roubaix-Oedenkoven", meer bekend onder de naam "**Den Bougie**" opgericht. In heel de buurt rook het naar kaarsvet. Den Bougie is de geschiedenis ingegaan vanwege een bloedig onderdrukte staking voor **het algemeen stemrecht** aan het eind van de 19de eeuw. Er vielen **vijf doden en veel gewonden**. De volgende dag keurde de Kamer een compromisvoorstel goed: het algemeen stemrecht werd aanvaard, maar gemilderd door het meervoudig stemrecht.

Den Bougie : Foto uit de collectie van Yves Lemmens

Maar tussen **stakingen en branden** door, werden kaarsen gemaakt, kwaliteitskaarsen zelfs want de fabriek was hofleverancier. Ze werden ook ver geëxporteerd. Bewijs : In 2009 vond een onderzoeksteam uit Leuven een verpakking van kaarsen van "Den Bougie" **in een oud Egyptisch graf**. Neen, de farao's hadden hiermee niets te maken : de verpakking werd door de Amerikaanse Egyptoloog George Reisner achtergelaten.

Drie keer stond de kaarsenfabriek in brand. De laatste keer was op 29 juli 1956. Daarna waren de gebouwen goed voor de sloop.

Het Districtshuis van Borgerhout

Het eerste gemeentehuis van Borgerhout was het **Reuzenhuis** (Zie wapenschild in fronton)

Op 25 augustus 1832 besliste de gemeenteraad, Borgerhoutse meerderheid tegen Deurnese minderheid, aan de Gedeputeerde Staten machtiging te vragen om het oude Reuzenhuis in Borgerhout, **opgetrokken in 1713**, om te bouwen tot gemeentehuis. Dat Reuzenhuis was een rechthoekig gebouw zonder verdieping, algemeen gekend onder de benaming "de schuur van Borgerhout", met een breedte van 6,50 meter en een diepte van 11 meter, en gelegen aan de Turnhoutsebaan. Men bewaarde er de stukken van de reuzenomgang en het blusmateriaal. De verbouwing resulteerde in de afbraak van het Reuzenhuis en de oprichting van een compleet nieuw gemeentehuis, dat in 1833 werd aanbesteed.

Bij wet van 13 juni 1836 werden Deurne en Borgerhout gescheiden. Vanaf toen tot 1889 fungeerde het hoger genoemde gebouw als gemeentehuis van de gemeente Borgerhout. Het nieuwe, prestigieuze gemeentehuis op het Moorkensplein, werd op 13 oktober 1889 ingehuldigd en in gebruik genomen. Het werd ontworpen door de gebroeders L. en H. Blomme en op 2 juli 1974 als monument beschermd.

Het oud-gemeentehuis aan de Turnhoutsebaan kreeg in de daaropvolgende jaren verschillende functies. Nog vaak werd het met de naam "Reuzenhuis" aangeduid, hoewel de Borgerhoutse reuskens er nooit hebben verbleven.

Het huidige **Districtshuis van Borgerhout** in neo-Vlaamse-renaissance stijl is het voormalig gemeentehuis van Borgerhout, aan het Moorkensplein. Sinds de fusie met Antwerpen in 1983 zetelt er enkel nog de districtraad.

Naast de zittingen van het districtscollege en de werking van de administratieve diensten, vinden in het districtshuis ook culturele activiteiten plaats zoals optredens en tentoonstellingen.

Volgend jaar zou het gebouw een grondige renovatie en aanpassing ondergaan.

Kerken

Borgerhout telt een half dozijn kerken op haar grondgebied : De Heilige Familie en Sint-Corneel, **O.-L.-Vrouw ter Sneeuw**, Sint-Anna, Sint-Franciscus Xaverius, **Sint-Jan Evangelist** en O.-L.-Vrouw van het Heilig Hart.

- **Onze Lieve Vrouw ter Sneeuw kerk**

Onze Lieve Vrouw ter Sneeuw is de oudste kerk van Borgerhout. Een eerste kapel van Onze-Lieve-Vrouw van Victorie of "beenhouwerskapel" dateert reeds van **1536**. Deze werd gesloopt in 1844, na de oprichting van de zelfstandige parochie in 1837 en de bouw van een **neogotische kerk (1841-1843)** naar ontwerp van F. Berckmans. Ze werd verwoest tijdens de Tweede Wereldoorlog in 1944 en werd vervangen door het huidige gebouw naar ontwerp van J. Willems en J.L. Stynen van 1949. Driebeukige bakstenen basiliek van

zeven traveeën met vlakke koorluiting onder koperen zadeldak; vierkante toren aan koorzijde (ten noorden). Hoge baksteengevels geritmeerd door lisenen, rondboogvensters. Witgepleisterd interieur en meubilair geïnspireerd op vroegchristelijk basilicaal type.

Onze Lieve Vrouw ter Sneeuw of 'Sancta Maria ad Nives'

*In de Middeleeuwen ontstond er een legende rondom de bouwgeschiedenis van de **Basiliek van Santa Maria Maggiore in Rome**.*

*Maria zou aan een Romeins edelman de opdracht gegeven hebben om ter ere van haar een kerk in Rome te bouwen. Toen de man aan haar vroeg waar zij moest komen te staan, gaf ze hem te kennen dat ze de plek met een wonder zou aanduiden. De volgende morgen in volle zomer, op 5 augustus, bleek er **smetteloos witte sneeuw** gevallen te zijn op de Esquilijnse heuvel: dat was dus de plaats die de Heilige Onbevleete Maagd voor haar kerk had uitgekozen.*

Buiten de hoofdkerk van Borgerhout op het Laar kregen ook verschillende Belgische, maar vooral Spaanse en Italiaanse kerken, deze benaming.

De huidige kerk werd onlangs *omgetoverd* tot energie-neutrale kerk. Op het dak van de Borgerhoutse kerk zijn 220 zonnepanelen geïnstalleerd. Omdat de kerk haar verbruik wou beperken werd gekozen voor vloerisolatie. De vloeropbouw biedt een prima ondergrond voor de 330 m² vloerverwarming die de kerk comfortabele, snelle en innovatieve warmte biedt. De kerk wordt nu alleen waar en wanneer nodig verwarmd. Hierdoor realiseert de Borgerhoutse kerk een energiebesparing en beperkt ze de belasting van het milieu.

- **De Sint-Janskerk**

Dit is de meest *spectaculaire* kerk van Borgerhout. In 1890 kreeg Borgerhout er een tweede parochie bij. De parochie werd vernoemd naar de **evangelist Sint Jan** en de kerk werd opgetrokken aan de noordzijde van de Turnhoutsebaan, tussen de nieuwe stadswallen en het Laar. Met haar stompe toren zou de Sint Janskerk al snel in heel Borgerhout bekend staan als de **Peperbus**. De Sint-Janskerk werd opgenomen in de lijst van **beschermde monumenten**.

Cultuur in Borgerhout

- **De Roma** : In Borgerhout staat Cinema Roma, een oude majestueuze zaal die mee de filmgeschiedenis van de stad Antwerpen heeft bepaald. Maar de grote bioscoop was meer dan een gewone cinema. Het was een ontmoetingsplaats met ontspanning voor de ganse buurt. Een variétézaal met spektakelshows, galabals, toneelvoorstellingen en prijsuitreikingen. Iedereen kwam er over de vloer.

Jean-Baptiste Romeo van Vooruitzicht richt NV Belgische Kinemavereniging in 1927 op en bouwt Kinema Roma met bijhorend flatgebouw van drie verdiepingen (architect Alfons Pauwels). Het jaar daarop wordt film- en feestzaal Cinema Roma als ontmoetingsplaats met ontspanning voor iedereen uit de gemeente Borgerhout geopend. In 1953 bouwt Baron Georges Heylen zijn Rex-concern uit en neemt Ciné Roma op in zijn imperium. De zaal is één van de grootste van de stad. In 1958 wordt o.m. de inkomhal verbouwd door architect Rie Haan.

Van 1966 tot 1982 wordt Zaal Roma een **rocktempel**. Vele grote namen treden er op: The Kinks, The Pebbles (1968) - Iggy Pop (1971) - Paul McCartney met Wings, James Brown (1972) - Roxy Music (1974) - Ry Cooder (1980) - Lionel Hampton (1982) en verder nog Bill Haley, de Everly Brothers, Cliff Richard, AC/DC etc. 1974 – Het 4de Internationaal Filmfestival van Antwerpen vindt onder grote belangstelling plaats in Studio Century en Ciné Roma.

In 1982 moet de zaal sluiten en in **1993 gaat het Rex-concern failliet**. Een privé-investeerder koopt het pand met aanpalende appartementen. Tien jaar later, dankzij **Rataplan, samen met vele vrijwilligers** (vandaag meer dan 350), tewerkstellingsprojecten, praktijk-scholen en enkele lokale bedrijven worden de puinen geruimd en in 2006 zijn de renovatiewerken beëindigd.

Dit jaar worden de restauratie van dak en gevel voltooid en De Roma gaat terug open op **17 september 2015**. Vandaag staat De Roma centraal in het **Borgerhoutse buurtleven**. Na 20 jaar leegstand is de zaal heropgebouwd door vele vrijwillige handen. En het paleis om de hoek is – net zoals vroeger - terug een echte volksschouwburg waar iedereen **tegen een sociale prijs** kan genieten van cultuur en vermaak : muziek van pop tot klassiek, theater, boekvoorstellingen, dansen, chanson, film en noem maar op.

Al is De Roma een "*incontournable*" van Borgerhout, er zijn nog verschillende andere culturele en recreatieve plaatsen.

- Een van de meest bekende is **Rataplan** dat hierboven reeds werd geciteerd : een kleine zaal sinds 1997 gevestigd in het gildehuis H. Anna in de Wijnegemstraat tussen spoorweg en Turnhoutsebaan. Een zaal met een kloppend hart voor kunst, theater en muziek. Een kunstencentrum waar bijna dagelijks acteurs en muzikanten op het podium staan. Al 15 jaar is Rataplan het startblok en de uitvalsbasis voor jonge podiumkunstenaars. Elk jaar bezoeken meer dan 22.000 muziek- en theaterliefhebbers, jong en oud, voorstellingen en concerten in Rataplan.

- Borgerhout heeft ook een **Centrum voor muziek** gelegen aan de Noordersingel : **TRIX** biedt muzikanten, dj's en muzikliefhebbers de kans om zich creatief uit te leven en te groeien. TRIX fungeert als werk- en ontmoetingsplaats, faciliteitencentrum, concertzaal en organisator voor diverse muzikale initiatieven.

Kunstgalerijen

- **Zeno X Galerij** In 1981 openen Frank en Eliane Demaegd Zeno X Gallery in een district ten zuiden van Antwerpen. Zes jaar later wordt de beschikbare ruimte uitgebreid door het samen te voegen met het aanpalende gebouw. In 2002 wordt een tweede galerij geopend te Borgerhout genaamd Zeno X Storage. Na meer dan 30 jaar verplaatst Zeno X Gallery zijn programmatie naar Borgerhout. De bestaande Zeno X Storage wordt uitgebreid en men maakt een verbinding met het aanpalende gebouw zoals het was in de eerste helft van de 20ste eeuw toen de **melkerij Schellekens** er was gehuisvest. Een volledige renovatie van het pand werd toevertrouwd aan de Belgische architecten Coussée & Goris.

Sinds het begin was het niet de bedoeling om een galerij te openen om werk van bekende Amerikaanse of buitenlandse kunstenaars te verkopen, maar om een samenwerking te bieden aan Belgische, Nederlandse of buitenlandse onbekende kunstenaars wiens werk van dichtbij wordt gevolgd en waarvoor juist een internationaal platform wordt gezocht.

Anne-Mie Van Kerckhoven, John Körmeling, Luc Deleu, Guillaume Bijl, Patrick Van Caeckenbergh en Rem Koolhaas hadden hier spraakmakende tentoonstellingen in de jaren tachtig.

Langzamerhand werd ook terug meer aandacht aan schilderkunst besteed met Raoul De Keyser, **Luc Tuymans** (zie verder) en Marlene Dumas. Kunstenaars die intussen lovende kritieken hebben ontvangen o.a. in de New York Times en de internationale pers en wiens werken ook zijn opgenomen in o.a. MOMA New York en de Tate Gallery in Londen.

- Verder zijn er in Borgerhout zoveel openingen van kunstgalerijen dat ze moeilijk te volgen zijn : The Bries Space, Base Alpha Gallery, Stilll gallery, Heimat, Pop-up galerij Dirk Eelen, Hole of the fox, Specht Studio...

Luc Tuymans woont en werkt in **Borgerhout**. Hij wordt naast Jan Fabre, Michaël Borremans en Wim Delvoye beschouwd als één van de **meest invloedrijke hedendaagse Belgische kunstenaars**. Pas toen hij 28 was begon hij zijn studies schone kunsten aan het Brusselse Sint-Lucasinstituut en studeerde kunstgeschiedenis aan de VUB. Hij legde zich volledig toe op het schilderen. Stilaan begon hij filmtechnieken te gebruiken zoals videostill (een videobeeld op stil zetten en daarvan een schilderij maken), cropping (afsnijden), close-ups, framing (reeksen) en sequencing (opvolging). Zijn onderkoelde spaarzaam geschilderde doeken vaak met sterk historisch beladen thema's zoals concentratiekampen, Congo en het Vlaams-nationalisme, brachten een nieuw geluid.

In 1990 maakt Tuymans zijn belangrijke overstap naar de **Zeno X Gallery in Borgerhout**. De jaren 1990 brengen Tuymans dan ook naast een eerste expositie "Suspended" in Zeno X naar internationale mogelijkheden. **Jan Hoet** die op dat moment curator wordt van de beroemde **Documenta-tentoonstellingen** in het Duitse Kassel selecteert Luc Tuymans voor de Documenta IX in 1992. Een tentoonstelling in de **Kunsthalle te Bern** in datzelfde jaar wordt de start van een internationale bekendheid. In 1995 stelt Tuymans tentoon in Chicago met "The Renaissance Society" en in 1996 in New York met "The Heritage" in de David Zwirner Gallery.

Volgen dan de Biënnale van Venetië in 2001 en exposities in Genève en Tokio in 2006. In 2007

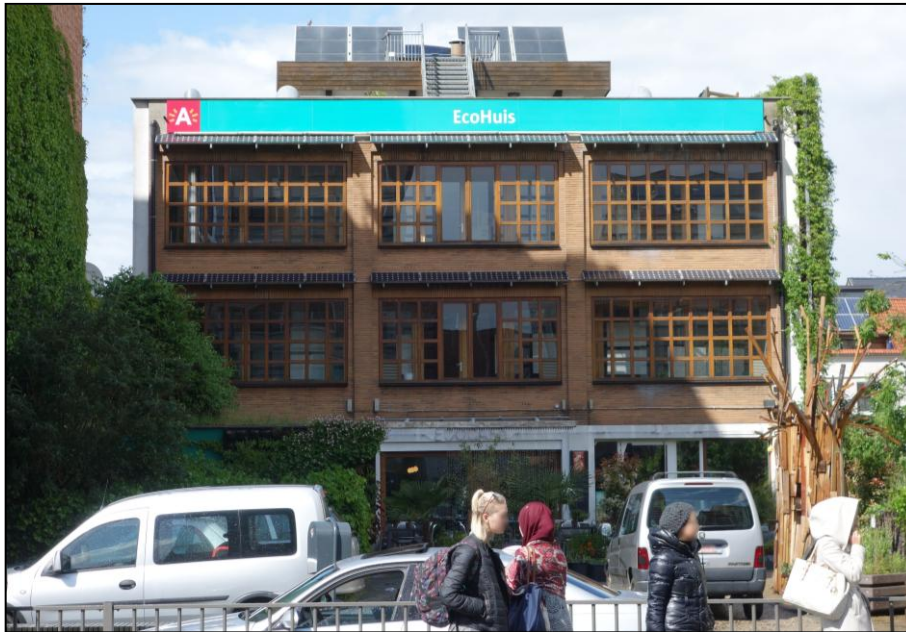
brengt Tuymans in zijn **Borgerhoutse thuisbasis Zeno X "Les Revenants"**. In 2010 komt er eerst een tournee langs de Amerikaanse musea (Museum of Modern Art in San Francisco, Dallas Museum of Art, Museum of Contemporary Art in Chicago) en daarna het eindpunt in de Brusselse Bozar van 18 februari tot 8 mei 2011. Er is weinig openbare kunst van Tuymans te zien met een uitzondering van het **grote mozaïek** op het Hanzestedenplein voor **het Museum aan de Stroom (MAS)** dat praktisch gerealiseerd werd door Jan van Haute in 2011 en gebaseerd is op Tuymans schilderij 'Dead Skull', op zijn beurt geïnspireerd door de grafsteen van Quinten Matsijs, de 'vader van de Antwerpse schildersschool'.

In 2005 verscheen 'La nuque (Figuur op de rug gezien)' op een zegel van de reeks "This is Belgium" over hedendaagse kunst.

Milieu

Het ECOHUIS

We hebben reeds gezien dat zelfs de kerken in Borgerhout veel belang hechten aan energiebesparing en milieuvriendelijkheid. Niet te verwonderen want in Borgerhout is het Antwerps **Ecohuis** gevestigd.

Het EcoHuis Antwerpen is geen nieuw gebouw maar **recyclage van het vroegere winkelpand De Wolmolen**. Het EcoHuis koos voor een duurzame renovatie in de stad in plaats van ruimteverslindende nieuwbouw. Er is geen enkele reden om de schaarse open ruimte nog verder vol te bouwen : zo veel mogelijk hernieuwbare energie, duurzame (natuurlijke) bouwmaterialen en experimentele (gerecycleerde) bouwmaterialen werden gebruikt. Ten slotte

te werden verschillende andere energiebesparende maatregelen genomen:

- De zon en de aarde worden gebruikt om het water te verwarmen.
- De toiletten worden doorgespoeld met regenwater.
- Een deel van de elektriciteit wordt opgewekt met zonnepanelen.
- Muren, daken en vloeren kregen 10 tot 40 centimeter isolatiemateriaal en superisolerend glas werd gebruikt. Resultaat: een K-waarde van 34 voor het hele gebouw. Twee duurzame isolatiematerialen werden gebruikt : houtvezelplaten en papiervlokken.
- In de Ecotuin wordt het regenwater opgevangen. Dit water is voor de planten bestemd. Zo hoeft er geen drinkbaar leidingwater te worden gebruikt.

Het EcoHuis is de centrale plaats van Antwerpen geworden **voor alles wat te maken heeft met duurzaam bouwen, wonen en leven**. Men kan er terecht voor een groene lening, hulp bij premieaanvragen, energie- en milieuadvies, professioneel bouwadvies en nog veel meer. Dankzij de permanente tentoonstelling 'Meer doen met minder' ontvangt men heel wat praktische tips om zelf huis, tuin en keuken groener te maken.

Folklore en tradities

De Reuskens

Sinds **1712** trekt jaarlijks in Borgerhout de **Reuzenommegang** door de straten. Dit is een optocht met als hoogtepunt het optreden van de *Reuskens van Borgerhout* die staande op een door paarden getrokken *Reuzenwagen* geregeld een menuet dansen voor de toeschouwers, op de tonen van het *Reuzenlied*, gespeeld door een orkestje van 6 muzikanten. De groep bestaat uit vier *dwergreuzen*: **Reus**, **Reuzin**, **Dolfijn** en het *kind Kinnebaba*. Specifiek aan deze reuzen is dat ze niet veel groter zijn dan een mannengestalte, maar wel veel dikker. De laatste decennia is hun optreden uitgegroeid tot een grote optocht, met groepen reuzen uit binnen- en buitenland en talrijke muziekkorpsen. In 2012 vierden ze hun **300ste verjaardag**.

De Reuskens van Borgerhout kennen een rijke kermisgeschiedenis, die omstreeks 1712 ontstond naar aanleiding van de feestdag ter ere van Onze-Lieve-Vrouw ter Sneeuw.

De **grote kermis van Borgerhout**, vroeger de kapelkermis van Deurne genoemd, **dateert van 21 juni 1536**. Het is de dag waarop de kapel ter ere van Onze-Lieve-Vrouw van Victorie werd ingewijd. In 1680 werd die titel veranderd naar Onze-Lieve-Vrouw ter Sneeuw. De kermis van 21 juni werd vanaf dat moment ook gevierd op de feestdag van Onze-Lieve-Vrouw ter Sneeuw, in het begin van augustus. Naar aanleiding van die kermis had er jaarlijks een optocht plaats. In 1712 besloten de inwoners van Borgerhout die optocht op te luisteren met figuren en ontstond de vermaarde reuzenommegang.

De eer van de uitvinding zou toekomen aan een zekere Jacob van der Linden. Maar het lijkt geen twijfel dat ook de beenhouwers, de herbergiers en het personeel van de Bleekerij aan de creatie meewerkten. Alexander Pluskens tekende de Reus en de Reuzin, terwijl Pieter Matthijssens ze schilderde. Paulus Baeckson bezorgde een dolfijn, een schip en een hemel. De totale uitgave bedroeg 427 gulden. Het volgende jaar werd de ommegang verrijkt met een tweede schip, een moor en een meedekenswagen. Het geheel ging die drie dagen na elkaar uit.

De ingezetenen van Borgerhout waren fier op hun reuzen en zij aarzelden niet om 1.300 gulden uit te geven voor het bouwen van het Reuzenhuis tegenover de kapel op de Turnhoutsebaan. In het Reuzenhuis, dat later het eerste gemeentehuis van Borgerhout zou worden, vertoefde het materieel voor de feestelijkheden in het gezelschap van blusmateriaal.

De reusjes van Borgerhout hebben zich nooit geschikt naar de mode. Zij dragen nog altijd dezelfde klederdracht alsook een driehoekig omgeslagen hoed en een pruik uit de achttiende eeuw.

De dans die ze uitvoeren, is zoals alle dansen uit de achttiende eeuw. Het is een kalme dans met eenvoudige figuren, zoals zwenken en buigen, die eindigt met een menuet. In de achttiende eeuw werden gedrukte liederen uitgedeeld tijdens de optocht. Helaas is er geen enkel lied bewaard gebleven ...

De reuzen mogen hun stad niet verlaten. Nog maar drie keer hebben Reus, Reuzin, Dolfijn en Kinnebaba een voet buiten Borgerhout gezet. Dat was in 1889, toen ze een tripje naar Parijs maakten. Daar werd in het Nijverheidspaleis een Vlaamse kermis georganiseerd. In 1976 voor de viering van 25 jaar Koning Boudewijn en in 1990 voor de 60/40 viering van Koning Boudewijn in het Sportpaleis.

Reuzen zijn zoveel meer dan louter volksvermaak. Ze vertegenwoordigen een stad, staan symbool voor deze stad en haar inwoners. Precies daarom dragen de Reuskens nog steeds vol trots hun oude plunje, dansen ze een achttiende-eeuws menuet en trekken ze met paard en kar door de stad. Als immaterieel erfgoed dragen ze drie eeuwen Borgerhoutse cultuur met zich mee. Dit verklaart het stijgende aantal onderzoeken naar de geschiedenis van de reuzenommegang

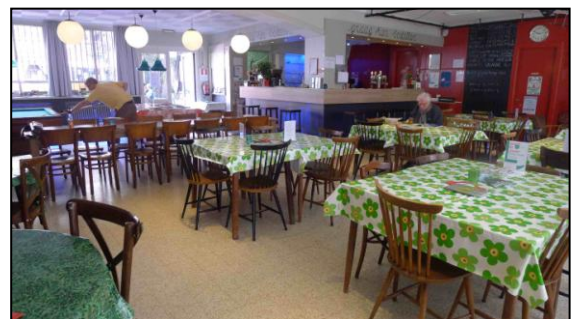
Enkele leuke, typische en lekkere cafés en eetgelegenheden

Cafés en eetgelegenheden zijn er niet alleen om te eten en te drinken. In Borgerhout dienen ze dikwijls om mensen bij elkaar brengen op een gezellige plek in hun eigen buurt! Een café heeft een niet te onderschatten waarde als ontmoetingsplek. Sommige cafés nemen ook kleinschalige culturele en recreatieve initiatieven.

't Werkhuys

is een socio - cultureel ontmoetingscentrum in Borgerhout en biedt ruimtes aan voor allerlei initiatieven.

't Kaffee is elke werkdag geopend om te komen lunchen, vergaderen enz. 't Werkhuys biedt ruimte aan groepen en individuen om te creëren, repeteren, na te denken of gewoon samen te komen. De diverse ruimtes worden aan zeer democratische prijzen verhuurd zodat iedereen in 't Werkhuys terecht kan. Naast de vele workshops, cursussen en repetities die in de achterbouw plaatsvinden zijn er een aantal permanente activiteiten georganiseerd .

- **Ecocafé** : in het Ecohuis.
- **Café Mombasa** : Wie een lekker biertje(de keuze is groot) wil drinken en een wielervedstrijd op groot scherm wil volgen kan hier terecht. Stan Ockers de beroemde Borgerhoutse wielrenner pronkt met een reuzenfoto op de muur en ook zijn oude fiets hangt nog aan het plafond. Terloops gezegd, Borgerhout was destijds de bakermat van veel andere bekende fietsers zowel op de weg als op de piste. Ouderen zullen zich, naast Stan Ockers ook nog de volgende namen herinneren :

"Charel-tje" Verbist, Firmin Lambot, Achiël Bru-neel, "Dolf" Verschue-ren, Rik Van Steenber-

gen die na zijn wielercarrière in Borgerhout kwam wonen, enz.

- **Bar Leon** is het enige café op het **Krugerplein** in het diepe *Borgerwood*. Op donderdag en zondag kan men er goedkoop volks eten en op zondag is er een volks ontbijt. Iedereen lijkt elkaar hier te kennen maar buitenstaanders voelen zich toch altijd erg welkom. Hier heeft men het gevoel in één grote familie terecht te komen. De jonge papa's en mama's drinken hier met mooi weer een paar *drankskes* op het terras, terwijl de kinderen in de reuzenzandbak dolgelukkig zijn.

- **MOKKAKAPOT**

stelt zich zelf voor als volgt :

Mokkakapot is een cultuur-bar-baar in hartje Borgerhout. We dompelen je onder in ons eigen artistieke universum, met maandelijkse exposities van kunstenaars en ontwerpers. Elke gast-exposant wordt niet alleen uitgenodigd om werk te tonen maar ook om de ruimte naar eigen hand te zetten. Elk eerste weekend van de maand staan de Bennie-Stukdagen op het programma. Dan is het feest in MOKKAKAPOT, met een vernissage op vrijdag en lezingen, workshops en andere activiteiten op zaterdag en zondag. De teken-tafel staat permanent ter beschikking van iedereen die zin heeft om zich creatief uit te laten.

Mokkakapot is geen gevaarlijk café (Antwerpenaren begrijpen de woordspeling wel...) In tegendeel, men serveert er onschuldige maar toch lekkere dranken : koffie uit de beste

branderijen, zorgvuldig geselecteerde thee, overheerlijke sappen zoals *een Skiwi, John Massis, Stevige Stoot* of een *Rode ridderen*, en natuurlijk, verschillende soorten bier, wijn en *frizzante*. Om de kleine honger tegen te gaan is er dagelijks verse soep en bio-boerenboterhammen. Elke vrijdag om 19 u : "*1 pot en 15 talloren*".

- **Bistro Miro**

Michaël Roelants opende met Miro zijn volkse 'feelgood' bistro in Borgerhout. Eigenaar en Chef Michaël vergaarde reeds een karrenvracht aan ervaring bij befaamde restaurants. Miro is een bistro waar versheid, eerlijkheid en respect voor het product centraal staan. Het volledig gerenoveerde pand ligt schuin tegenover het al even mooie Borgerhoutse districtshuis **op het Moorkensplein**. Op de kaart zet de chef graag zijn klassiekers van wat een volkse bistro doet oproepen. Een stevig stukje zesrib, onklet of een luxe versie van de klassieke Vol-au-vent. In de voorgerechten experimenteert Michael graag met verschillende creaties van huisgemaakte kroketjes en voor de sausjes signeert hij resoluut met à la minute bereidingen. Op het menu staan ook de Oosterscheldepaling in 't groen en de roggvleugel meunière. Op een krijtbord kan men kiezen tussen verschillende wijnen per glas.

miro

Vanzelfsprekend zijn er in Borgerhout nog meer typische cafés en lekkere eetgelegenheden, vooral Marokkaanse grills en visrestaurants die de moeite waard zijn maar deze lijst was gewoon als *een voorproefje* bedoeld.

Bekende inwoners

Geboren in Borgerhout

- Oscar Jespers (1887-1970), beeldhouwer
- Floris Jespers (1889-1965), schilder
- Michel Seuphor (1901-1999), kunstenaar en kunsttheoreticus
- Charles Janssens, (1906-1986), komisch acteur
- Jef Lambrecht, journalist
- Paul Lebeau (1908-1982), letterkundige
- Maria Rosseels (1916-2005), journaliste, auteur
- Pol Mara, pseudoniem van Leopold Leysen, (1920-1998), kunstschilder
- Stan Ockers (1920-1956), wielerkampioen
- Luc Versteyleen (1927), pater Jezuiet en stichter van de groene beweging Agalev
- Hugues C. Pernath, pseudoniem van Hugo Wouters (1931-1975), dichter
- Eddy Wauters (1933), voetballer en sportbestuurder
- Tuur Van Wallendael (1938-2009), journalist, ombudsman, politicus
- Annick Segal (1960), actrice
- Nahima Lanjri (1968), politica
- Dieter Troubleyn (1970), acteur, zanger
- Johan Petit (1974), acteur
- Milow, pseudoniem van Jonathan Vandenbroeck (1981-), zanger, muzikant
- Erika Van Tielen (1983), tv-presentatrice

Wonen/woonden in Borgerhout

- Tom De Cock (1983), radiopresentator
- Saskia De Coster, (1976), auteur
- Pieter Embrechts (1972), acteur, zanger, tv-presentator
- Tine Embrechts (1975), actrice, zangeres
- Willem de Meyer (1899-1983), promotor Vlaamse lied
- Noureddine Farihi, (1957), acteur
- Alfred Ost, (1884-1945), schilder, tekenaar
- Albert Poels, (1903-1984), beeldhouwer
- Anne Provoost (1964), auteur
- Bart Van Avermaet (1961), acteur
- Wouter Van Besien (1972), voormalig voorzitter Groen
- Tom Van Laere (1974), muzikant
- Erik Van Looy (1962), filmregisseur, tv-presentator
- Rik Van Steenberghe (1924-2003), wielrenner
- Carl Verbraeken (1950), voorzitter van de Unie van Belgische Componisten
- Herman Verbruggen (1963), acteur

Programma 3 augustus 2015

- **19:00 u** : Onthaal en drink in het Districtshuis, Moorkensplein 1, 2140 Borgerhout.

Toespraak door Mev. Marij Preneel, districtsvoorzitter van Borgerhout, of haar vertegenwoordiger.
- **19:25 u** : Rondleiding met gids.
- **20:15 u** : Avondmaal bij Vanbreda Risk & Benefits N.V., Plantijn en Moretuslei 297, 2140 Borgerhout.